

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 12 kor. — fill.
Fél évre . . . 6 kor. — fill.
Negyed évre . . . 3 kor. — fill.

Megjelen minden **hétfőn** délután, **szerdán**, **pénteken** és **vasárnap** reggel.

Főszerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Felelős szerkesztő:

BRAUN HENRIK.

Szerkesztőség:
Dr. Csillag Karoly ügyvédi irodája, Barátok tere, Mianojlovics-ház
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Vojnich-palotában
Telefon szám 42.
Nyitlatter soronkint 40 fillér.

Egyes szám ára 8 fillér.

Mamusich Lázár.

«Uraim, ne hizelegjenek! Polgár ember vagyok, a ki bejutott a képviselőházba és ott feltárta polgári lelkét, nem több. Miért hizelegnek hát azzal, hogy nap-nap után piszkolnak és kocsiszámra dobálják rám a sarat? Ha tudnák, hogy milyen jól esik ez nekem, bizonyára abban hagynák. Hiszen boldogtalan volnék, ha a néppárti, az agrár-antiszemita és raliált sajtó rózsákat hintene az utamra. Csak üvöltsek, menyeyei kórus ez nekem. Csak toporzékoljanak, szárnyaimat növeszti komikus dühöngésük. Milyen gyöngye lehet a hazugságok vára, ha egyetlen ember egyetlen beszéde is rést verhetett rajta! Milyen könnyű a diadal, ha a polgárság felébred és lerázza nyakáról a Junkereket!»

Olvasom Vázsonyi Vilmos erőteljes írását és felidézem emlékembe e sorokat ma, amikor névnapjára tartja Mamusich Lázár, az ország harmadik városának két évtized óta polgármestere, akit — hónapok, évek óta piszkolnak és akire kocsiszámra dobálják nap-nap után a sarat.

Csak távolról szemléltem ma az üdvözlők seregeit, amint sűrű sorokban vonultak a polgármester házába, csak távol viszhangként jutott hozzám az ünnepelt férfit beszédeinek erőteljes hangja, amelyből nem érzett ki a keserűség; az üdvözlésekre adott válaszok tartalmát csak szakadozottan, csak halványan adták tudomásomra és de nem értettem ki belőlük a bosszu hangját, nem a gyűlöletét.

A gyűlölet, a bosszu, az elkeseredettség hangja a hatalomra vágyó keveseké, akiknek száma napról-napra apadni fog és apadásukkal a hang is veszít éléből.

Ma, ebben a pillanatban, amikor Mamusich Lázárt névünnepén százak és százak keresték fel házában: most érte el tetőpontját az ellenzék dűhe, az összehordott sártömeg tetejéről

üvölt most az ellenség, de a sártömeg alattuk süpped, a jobb érzésűek el fogják hagyni azt a tábor, amely kíméletlen a dűhében, durva és kegyetlen a fegyverek megválasztásában és vakon ront neki az egyéni becsületnek, a polgári tisztességre.

Önérzetes, büszke hang szölt a tisztviselői karhoz és e hang erős bizonyossága annak, hogy Mamusich Lázár rendíthetetlen áll helyén, hogy gyöngye az a tábor, amely a maga választottját akarja a polgármesteri székbe ültetni! — — — — —

És kiéreztem a polgármester beszédeiből a magyarázatát annak: mért, hogy nem hagyja ott önként azt a széket, amelyet annyian irigyelnek tőle, amelyért, mert elfoglalta, annyi ádáz ellenséget szerzett, annyi igaztalan támadásnak volt kitéve, annyszor meghurczolták.

Városa, népe iránti nagy szeretete nem engedi, hogy megunva a durva támadásokat, ott hagyja most a polgármesteri széket; városa, népe jóléte, jól felfogott érdeke kívánja, hogy ott maradjon a hatóság élén, és másodsorban a közhivatalnok becsülete parancsolja, hogy ne távozzék el onnan addig; míg nemesak jóbarátai és hívei, de ellenségei előtt is tisztán áll!

Maga kívánta, követelte azon az emlékeztető közgyűlésen, hogy a ministerium törvényadta jogánál fogva a város vagyonkezelését vizsgálja meg. A ministerium eleget tett e kívánságságnak, kiküldöttei ma érkeztek városunkba, megindult a vizsgálat. Szakértő térfiak, becsületes munkát tőgnak végezni, becsületes férfit két évtizedes sáfarkodásának tiszta képét állítja nemsokára elének.

És, ha majd az ellenségek tábora is tisztán látja a tizenhét év gazdál-

kodását, erősen hiszem, hogy tárgyalagos bírálója lesz a hatóság további működésének, meg fog szünni az ádáz harc és maga fogja az elismerés korszorúját az annyiszor igaztalanul megbántott férfitnak oda nyújtani,

Adja a magyarok Istene, hogy így legyen!

A színházról.

Színházi bizottság, hol kései az éji homályban?

Örvendezve tapasztaljuk, hogy közönségünk kényes ízlését az ideai társulat teljesen kielégíti. A változatos műsor, a szép előadások estéről-estére szép közönséget vonzanak a színházba, amely az idén valamivel melegebb is, mint az előző években volt.

A közönség, a színházgató és a társulat megleszi a kötelességet; ámde a színházi bizottságról senki se tudja éle, van-e és ha van, hol működik, mit csinál?

Pedig a színházi bizottságnak is vannak kötelességei. Kötelességei: a közönség- és a színházzal szemben.

Kerület vagyunk, vagy hogy hosszabban írjam le: mi vagyunk a szabadkai, bajai, zentai, szentesi és ókanizsai színházkerület. Ez annyit jelent magyarul, hogy virágvasárnap után következő hétfőn már ennek a kerületnek egy teljes társulattal bíró igazgatójának kell lenni, aki megkezdi működését.

Szóval nem úgy, mint eddig: nyári társulattal, de teljes, nagy operette és drámai ensemblével kell utnak indulni a kerület igazgatójának.

Vagyis a szabadkai színházkerület színházgatójának már most kell szervezni a társulatát.

De hisz még nincs direktora színházkerületünknek, miként szervezkedjék hát? Amelyik direktor pedig szervezkedik, vagy már szervezte társulatát, az keresni fog más hajlékot, más várost, más kerületet. Mi pedig? Nem mi magunk, hanem a szabadkai kerület, a többi négy vagy öt város, amely réánk bízta a színházkerület sorsát? Kapkodni fogunk azon társulatok után, amelyeket nagy városba be nem engedtek.

Most már nem szabad Páló Pál-oszkodni,

„**Janina**” „**Janus**” és „**Lux**” czigaretta hüvelyek
a legjobbak. Egyedüli Erdélyi D. és Csarsa nagy és kii-
főraktár lönlegességi tőzsdéjében Szabadka.

nem érünk rá várni a jó szerencsét. Eddig hát Szabadkáról volt szó, Szabadka gondoskodott a maga szintársulatáról; most nekünk kell gondoskodni azon városokéről is, amely városok mellénk álltak, hogy velünk együtt alakítsák meg a kerületet és biztós megélhetést nyújtsanak egy jó, magyar szintársulatnak.

Felkérjük tehát az éj homályában késlekedő mélyen tisztelt szinügyi bizottságot, hogy *egyetlen egy* (ez nem sok!) ülésre jöjjenek össze és gondoskodjanak a szini kerület jövő évi direktoráról és a jövő évi szintársulatáról.

Különfélék.

Lázár napja.

Százakra menő tisztelgők adták egymás kezébe a kilincset ma egész nap Matusch Lázár polgármester házában, névnapja alkalmából. Az őszinte tisztelet és ragaszkodás, amelylyel városunk polgársága polgármesterünk irányában tanusit, talán sohasem volt oly impozáns, mint az idén, a hatóságok, testületek, papság, katonaság, egyesületek és magánemberek siettek üdvözölni a polgármestert, valóságos tüntetést rendeztek mellette mintegy buzdításul a jövőre nézve és ellensúlyozásul a jelenben történt galád és gyalázatos támadásokkal szemben.

Jóleső örömmel fogadta polgármesterünk az üdvözlők nagy sokaságát és új erőt merített az üdvözlőtekből a további harcra, látva azt, hogy az őszinte szeretet és ragaszkodás mily fényesen nyilvánul meg mellette éppen most a legválságosabb időben.

A városi tisztviselőket Dullits A, Jenő főjegyző vezette a polgármester elé.

A főjegyző szép beszédben üdvözölte a polgármestert és befejezésül ama kívánságuknak adott kifejezést, hogy a zászló, mely alatt a polgármester 18 évig küzdött és amelyért ezidőszent a legnagyobb harcot vívja, ebből a harcból győztesként kerüljön ki annál is inkább, mert a támadás nemcsak a polgármester, hanem az összes városi tisztviselők ellen irányul.

A polgármester válaszában kijelentette, hogy gondoskodni fog arról, hogy a tisztviselők helyzete a gazdasági viszonyokhoz mérten javíttassék, tudja azt, hogy a hajsza első sorban az ő személye ellen irányul, de támadva van vele az egész tisztviselői kar. De a harcot nem fogja feladni, mert meg van győződve arról, hogy igaz ügyért harcol és ennek érdekében kéri a jövőre is a tisztviselők támogatását.

A tisztelgőket a csúsan megrakott asztalokhoz ültette a ház szeretetre méltó urnője, a kedves háziasszony; kinek mindenkihez volt néhány barátságos, nyájas szava.

Őszinte örömmel üdvözölnék polgármesterünket és kívánjuk, hogy egyedüli törekvését, mely városunk felvirágoztatására és polgárságunk jólétére irányul, a jövőben is minden téren elérhesse.

Makkai Zsigmond mandátuma.

A petízió tárgyalása.

Maros-Tordamegye ákosfalvi kerületében az október hó 2-án tartott választáson *Makkai Zsigmond* Kossuth-párti választották meg képviselővé. Ellenfele *Légrády Károly*

szabadelvé párti volt, de 68 szóval kisebbségben maradt. Választói megtámadták a Makkai mandátumát s a beadott petíziót ma tárgyalta a kir. Kuria.

A petícionálók azt adták elő, hogy a „harisnyás székely” vesztegetett és erőszakoskodott a jelölése sem volt a törvénynek megfelelő.

A tárgyaláson melyen Vavrik Béla Kuriai bíró elnökölt, megjelent Makkai is.

A védője mellé ült és a tárgyalás egész menete alatt egy szót sem szólt.

A kérvényezők megbízottja Dr. Nagy Dezső ügyvéd volt, a választás védőjeként Dr. Förstner Gyula ügyvéd jelent meg a tárgyaláson.

A védő kétrendbeli alaki kifogást tett, de azokat a bíróság elvetette.

Dr. Nagy Dezső, a kérvényezők képviselője megnevez három választói, kiknek Makkai 2—2 koronát adott, hogy részavazzanak, megfélemlített továbbá 38 választót, akik nem szavaztak. Kimutatja, hogy az érvénytelen szavazatok leszámítása után Légrádynak 11 szavazattal több lett volna, mint ellenfelének.

Miután Dr. Förstner előterjesztett a választás védelmét, a kir. Kuria elutasította a petíciót és a kérvényezőket 500 korona költségben marasztalta.

— Arcoképleleplezés az ipartestületben.

A szabadkai általános ipartestület december hó 22-én d. e. 11 órakor leplezi le a helysegeiben elhelyezett Ő Felsőge a király és megboldogult Erzsébet királyné arcoképei. — Az ünnepély sorrendje a következő: 1. Három tagu köldöttiség meghívja méltóságos Schmausz Endre főispán urat az ünnepélyre. 2. Nánay Mihály üdvözli Schmausz Endre főispán urat alkalmi beszéd kíséretében. 3. Hymnus, éneklő a testületi dalárda. 4. Méltóságos Schmausz Endre főispán ur tartja a leplező ünnepi beszédet. 5. Szózat, éneklő a testületi dalárda.

— **Miniszteri kiküldöttek.** Az októberi közgyűlésen a polgármester maga tette azt az indítványt, hogy a belügyminiszteről szakbizottságot kérjenek a városi vagyonkezelés, a könyvek és pénztár megvizsgálására. Annak idején meg is indokolta indítványát, nevezetesen, hogy azért kéri a miniszteri kiküldötteket, hogy a város közönségét megnyugtassa és hogy utját állja azoknak a rágalmaknak, amelyek az ellenzéknek annak idején legnagyobb kertes eszközei voltak és amelylyel most is haragra és gyűlöletre lájítják ellene a polgárságot. A fellejlesztést azonnal megtették és a miniszterelnök mint belügyminiszter a kérelemnek eleget téve kiküldöttekül *csonokhi Buth Károly* osztálytanácsost és *Dr. Hartl Sándor* belügyi titkárt küldte ki Szabadkára, kik a ma déli vonattal ideérkeztek és még a délután folyamán hozzáláttak a munkához. Először is az adóhivatalt vizsgálták meg. Hogy meddig fog tartani működésük azt egyelőre nem tudják, valószínű, hogy 8—10 nap alatt befejezik.

— **Előléptetés.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter Frankl Bódog volt palicsi, most csurgói gazdasági szaktanári teendőik ellátásával megbízott földmívelési iskolai segéd-tanítót gazdasági szaktanárrá előléptette.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Soti János és Grossmann Ferencz szabadkai kir. járásbírói aljegyzőket a szabadkai kir. törvényszékhez, Neumer Aladár és Demeter Já-

nos szabadkai kir. törvényszéki aljegyzőket a szabadkai kir. járásbíróshoz helyezte át.

— **Meghívó.** A „Szeretet” című szabadkai nőegylet, az általa fenntartott leányvárbaházban f. é. december 21-én (szombaton) d. u. 1/2 órakor díszes karácsonyfa ünnepélyt rendez, melyre az igen tisztelt közönséget és az egylet tagjait tisztelettel meghívja ösv. Má-nich Péterné egyleti elnök.

— **Jótekonyság.** A helybeli „Magyar asztaltársaság” f. hó 23-án d. u. 3 órakor a Hevér-féle vendéglőben 21 gyermeket fog felruházni teljes téli öltönyt.

— **Különvonat Budapest—Szabadka között.** A karácsonyi ünnepek alkalmából várható erős személyforgalom akadálytalan, rendes lebonyolítása céljából december 23-ról 24-re hajló éjjelen a rendes személyszállító vonatokon kívül Budapest k. p. u.-tól Szabadkára különvonat fog közlekedni, mely este 9 óra 40 perczkor indul Budapestről és reggel 3 óra 35 perczkor érkezik Szabadkára.

— **A szabadkai pinczeregylet táncmulatsága.** Az idei farsangban egyike a legfényesebb táncmulatság lesz a szabadkai pinczeregylet, melyet 1902. január 15-ikén tartanak meg a Pest szálloda összes termeiben Ez a táncmulatság eddig is az elite-ek között volt, az ötven tagu rendezőség különös figyelmet fordít arra, hogy az idén is fényes sikere legyen. A rendezőség a hölgyeket gyönyörű kiviteli értékes tánczrenddel fogja meglepni, hogy mi lesz, azt még egyelőre nem árulhatjuk el.

— **A korcsmárosok és a boritaladó.** A helybeli korcsmárosok ma délelőtt összejöttek a városi házában, hogy megbeszéljék a boritaladóra vonatkozó kívánságaikat és hogy minő álláspontot foglalnának a tanács javaslattal szemben. A korcsmárosok egyhangulag elfogadták a tanács javaslatát és annak értelmében intézkedtek is a továbbiakra nézve.

— **Felhívás.** A szabadka városi társaság hálózata azon előfizetői, kik a helyközi társaság berendezést saját állomásukról, lakásukról, mint felhívók óhajják igénybe venni, felkérnek, hogy e részbeni szándékukat — bármikor felmondható 50 korona biztosíték letétele mellett — a hivatal főnökénél mielőbb bejelenteni sziveskedjenek. Megjegyzendő, hogy oly felek, kik biztosítékot nem tettek le, interurbán összeköttetést nem kapnak.

— **Havi kimutatás 1901. évi november hó-ról.** A mentő osztály a lefolyt hóban igénybe vétetett a következő eseteknél u. m. Sebzés sérülés 26, belsőbajok 5, betegeknek a kórházba szállítása 6, elmebeteg szállítás 2, öngyilkosság, öngyilkossági kísérlet 1, Tűzhöz kivonulás 4, Hullaszállítás 3, Egyéb esetek —, összesen 47 esetben. A folyó évben 692 esetben, 1896. év szeptember hó 12-től pedig, a mai napig összesen 2705 esetben működött. A fertőtlenítőkhöz ellenőrzés végett e hó folyamán bejelentett: Roncsolótorkolob 1 esetben, ezek közül fertőtlenítés eszközteit 1 esetben vörheny 4, ezek közül fertőtlenítés eszközteltet 3 esetben Kanyaró 118 esetben ezek közül fertőtlenítés eszközteltet 26, Hökhrut — Hólyagos himlő — Hagymáz 3, ezek közül fertőtlenítés eszközteltet 2, esetben, Vérhas —, Gyermekágy láz —, ültömrigylob —, ezek közül fertőtlenítés eszközteltet — esetben, tüdőgümör —, Orbáncz —, összesen 126, ezek közül fertőtlenítés eszközteltet 32 esetben. A fertőtlenítőkhöz az év folyamán bejelentett 232 fertőző betegségben szenvedő egyén.

Nagy karácsonyi és újévi vásár!

! Rendkívüli alkalom ékszerek vásárlására!

A volt Czeizner-féle ékszer üzlet olcsó megvásárlása folytán a raktáron levő

arany, ezüst és ékszerárúkat

melyek a m. kir. fémjelző hivatal által fémjelezve vannak a legkedvezőbb **gyári árban** árusítom el.

Nagy raktár különféle arany órákban, lánczokban, brilliant függők és gyűrűkben, továbbá ezüst és chinai-ezüst dísz tárgyakban.

Nagy karácsonyi és újévi vásár!

Fülöp Vilmos,

órák és ékszer üzlete Szabadkán volt Czeizner-féle üzlet helyiség.

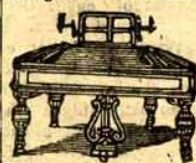
Nagy karácsonyi és újévi vásár!

Rendkívüli alkalom!

Rendkívüli alkalom!

KUDLIK ADÁM

hangszer készítőnél SZABADKÁN

czimbalmok a legolcsóbb árakban kaphatók:

Egy teljes 4 oktáv czimbalom . . . 40 frt.
Egy Pedálas czimbalom 50 frt.
Díszesebb kivitelűek 75, 110 és feljebb 220 frtig.

Hegedűk, tamburák, lambura bőgők, hermanikák, Intonák a legjutányosabb árakban kaphatók.

Czimbalomról árjegyzéket ingyen és bérmentve szolgálok.

Hirdetés.

Van szerencsénk a t. cz. közönséget tisztelgetel értesíteni, hogy a

KOKSZOT

a mai naptól kezdve míg a készlet tart métermázsánként 3 k. 80 f. és vagononként (10.000 kg.) 360 kor. árban kötelezettség nélkül árusítjuk.

A szabadkai légszeszgyár.

Házéladás!

A VI. körben egy ház nagyobb helyiségekkel betonozott műhelyekkel olcsón eladó, vagy a vasúti állomáshoz közel fekvő nagyobb házzal becsereendő.

Spanish Wine Import Company Bécs XX/2.

Közvetlen bevétel! — Első bevásárlási forrás!

Ajánlja valódi és tiszta minőségűekért jótálva igen finom **ő-spanyol és portugál csemegeborait**, különösen betegek részére, a világ-hírű Malaga, Madeira, Sherry, Port, Laczmae Christi, ürmös, stb. borokat.

Elárúsítás $\frac{1}{1}$ és $\frac{1}{2}$ üvegekben eredeti árakon kapható **Jóó Ágoston** fűszerkereskedésében Szabadkán.

Karácsonyi és Újévi ajándékok!

A közelgő Karácsonyi és Újévi ünnepek alkalmával van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmét felhívni a nálam raktáron levő remek kivitelű és izléses kiállítású **illatszeres Casettaimra** a melyek a legdivatosabb illatokkal, Puder és Szappanokkal vannak töltve. Igen mérsékelt árakon szerezhetők be 4 koronától kezdve egész 20 koronáig.

Divatos ujdonságok:

Roger & Gallet-féle franciaia: **Iberis**, (új compositio, egyike a legkellemesebb illatoknak)
" " " " **Vigne Fleurie**, (virágzó szőlő illat)
" " " " **Indian-Hay**, (India széna illat)
L. T. Piver-féle franciaia: **Azurea**, (egész új illat feltűnő kellemes)
" " " " **Le Trefle Incarnat**, (Lóhere virág illat, egész új tartós és kellemes)
L. T. Piver-féle franciaia: **Corylepsis du Japon** (ismert erős tartós illat)
" " " " **Essence Chevre fenille**, (erős virág illat)
Ed. Pinaud-féle franciaia: **Preciosa**: Lilas, Preciosa: Muquet, Preciosa: Peau d'Espagne.
Kielhauser-féle grázi: **Trefle Rouge**, (vörös Lóhere illat, ujdonság, ugyanazon illattal Puder és Szappan)
Kielhauser-féle grázi: **Mimosa**, (a tavaszi Mimosanak teljes illata, rendkívül kellemes)
Kielhauser-féle grázi: **Muquet Royal**, (egyike a legjobb gyöngyvirág illatoknak)

Továbbá az összes Francia, angol és német Illatszerek, párisi Hőlgyporok, Szappanok és Illatosporok (Sachet) darabonként és casettákban össze állítva nagy választékban kaphatók.

Zalán Béla vegy-illat és kötszer üzlete Szabadkán Kosuth-u. 21.

Kívánatra árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Tíz koronát meghaladó vidéki rendelések bérmentve küldetnek.